

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA
MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

QARSHI MUHANDISLIK-IQTISODIYOT INSTITUTI

"MOLIYA" KAFEDRASI

Ro'yxatga olindi:

Nº 734

2022-yil " "

**MOLIYA BOZORI VA
MOLIYAVIY
TEXNOLOGIYALAR**

FAN

SILLABUSI

Bilim sohasi:	200000 –	Ijtimoiy soha, iqtisod va huquq
Ta'lim sohasi:	230000 –	Iqtisodiyot
Ta'lim yo'nalishi:	5230600-	Moliya va moliyaviy texnologiyalar

Qarshi – 2022-yil

Ushbu fan sillabusi —. 2020-yilda Toshkent moliya instituti tomonidan tasdiqlangan o'quv dasuri asosida tuzildi.

"Moliya bozori va moliyaviy texnologiyalar" fani sillabusi

Tuzuvchi:

Ruziyev Z.I
Xushvaqov I.M

*- "Moliya" kafedrasi katta o'qituvchisi
- "Moliya" kasedrasi stajyor-o'qituvchisi*

Taqribchilar

Omonov R.F.
- QMII, "Moliya" kafedrasi mudiri, dotsent

Raximov A.N.
kafedrasi mudiri, PhD, dotsent
- QMII, "Biznes va innovatsion menejment"

Fan sillabusi Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti "Moliya" kafedrasini 2022-yil — dagi —-son yig'ilishida hamda "Iqtisodiyot" fakulteti Uslubiy Komissiyasining 2022-yil — dagi —-sonli yig'ilishida muhokama qilinib, tasdiqlangan. Institut Uslubiy Kengashining 2022-yil — dagi —-son yig'ilishi qarori bilan o'quv jayayonida foydalananishga tavsiya etilgan.

Kafedra nomi	Moliya	ECTS krediti
O'qituvchi	FISH	Semestr
Ma'ruba	Ruziyev Z.I	2022/2023/ V/VI
Amaliy mashg'ulot	Xushvaqov I.M	Haftalik dars soati 4
Laboratoriya mashg'uloti	-	Jami yuklama (soat) 240
Moliya bozori va moliyaviy texnologiyalar	Jami: V semester VI semester	120 60 60 120 120 120

O'qituvchi haqida ma'lumot

Kafedra nomi	Moliya	Telefon nomeni	e-mail
O'qituvchi	FISH		
Ma'ruba	Ruziyev Z.I	972291406	Ruziyev_zafar@mail.ru
Amaliy mashg'ulot	Xushvaqov I.M	972291406	Xushvaqov_islom@mail.ru
Laboratoriya mashg'uloti	-		

I. Fan tafsifi

Fanni o'qitishdan maqsad - moliya bozorining iqtisodiy mohiyati, vujudga kelishi, rivojjanish bosqichlari va modelлari, pул bozori xususiyatlari va moliya bozori shakllanishidagi ahamiyati, aksiyalar bozorining o'ziga xos xususiyatlari va amal qilish mexanizmi, obligatsiyalar bozorining o'ziga xos xususiyatlari va savdo mexanizmi, davlat qimmati qoq'ozlar bozori amal qilish shart-sharoitlari, holsitaviy qimmati qoq'ozlar bozori mutomalasi tarbi, xorijiy valyutalar bozorining moliya bozoridagi taskilishi jihatlari, kriptovalyutalar bozorining ishlash mexanizmi, qimmatish metalilar va toshlar bozori xususiyatlari, moliya bozorining indikatorlari va indekslari, moliya bozori risklari va ulani baholash, fond birlari va fond bozori ishtiorechilari faoliyat mexanizmi, makaziy bank va uning moliya bozoridagi faoliyati, moliya bozorida tijorat banklari va bank fondi institutining ishtiroki, investisiya va pay fondlarining moliyaviy operatsiyalardagi axamiyati, moliya bozorida sug urta taskiboltari va nodavlat pensiya fondlarining faoliyat mexanizmi, moliya bozorini tarbiqa solishning iqtisodiy va huquqiy jihatlari bilan yaqdindan tanishitishidan iborat.

Fanning vazifasi - kelgusida yuqori malakali iqtisodchi-mutaxassislar bo'lib etishadigan talabalar uchun moliya munosabatlarini taskil etishning nazariy, huquqiy, tashkiliy asoslari haqida bilinlar berish, ularda davlatning hozirgi davrdagi moliyaviy siyosating asosiy yo'nalishlari bo'yicha ko'nikma va malaқalar shakllantirishdir.

Fakultet uslubiy komissiyasi raisi:

Sh.R.Turdiyev

Kafedra mudiri:

A.B.Qurbanov

Aksiyadorlik jamiyatlar moliyasi, moliya-sanoat guruhlari va transmiliy korporatsiyalar faoliyat mexanizmi, xolding kompaniyalari moliyasi, masuliyati cheklangan jamiyatlar moliyasi, qo'shma korxonalar moliyasi, qimmatli qog'ozlar bozorida faoliyatini tashil etish, moliyaviy nazorat, moliya bozoridagi operatsiyalarni yuritish, o'zano xisob-kitoblarni tashkil etish, korporativ tuzilmalar moliyaviy resurslarini boshqarish bilan bog'liq kompleks masalalar majmumasini o'rgatishidan iborat.

II.Fan o'qitilishining natijalari (Shakllanadigan kompetentliklar)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:
- Moliya bozori va moliyaviy texnologoyalarining nazariy asoslarini,
- moliya tizimi holatlari,
- davlat moliyasi, korxonalar moliyasi va byudjet tashkilotlari moliyasini tashkil etish
- moliyaviy resurslarni boshqarishning asosiy usullarini,
- moliyaviy faoliyatning o'ziga xos xususiyatlarini,
- moliyaviy rejalashirish,
- moliyaviy siyosat strategiyasini va taktikasini,
- moliyaviy mablag'larni investitsiya qilish tamoyillarini,
- moliya bozorini tadqiq usullarini bilsin va ularda nafodalana olishi;
- mahalliy moliya, byudjetdan tashqari fondlar hozig'i zamон holati va rivojanish qonuniyatlarini tahsil qilish,
- moliya tizimi rivojanishi tendensiyalarini aniqlash maqsadida ilmiy-analisy tadqiqotlarni o'tkazish,
- moliya organlarda nazorat-iqtisodiy ishlarni tashkil etish bo'yicha ko'nikmalariiga ega bo'lishi kerak,
- moliya bozorini tadqiq etish,
- moliyaviy barqarorlikni ta minlash,
- biznes-reja tuzilish, davlat byudjeti optimal modelini taklif qilish malakalariga ega bo'lishi kerak.

III.Ta'lim texnologiyalari va metodlari

Nº	Mavzular	V semestr	Osqacha mazmuni	Soat
1	Moliya bozorining nazariy asoslari	1- modul. Moliya bozorining umumiy asoslarini	Moliya bozorining iqtisodiy moliyati. Moliya bozorining iqisodiyodagi ahamiyati jihatarti. Dunyo midyosida moliya bozorining tashkili etilishi. Moliya bozori ishitrokhchilar. Moliya bozorini institutni. Moliya bozorida vostachilar tiplari. Moliya bozorini joylashtirish. Bank modeli. Moliya bozorining anglosaksion modeli. Kapital bozori. Qimmatli qog'ozlar bozori. Moliya bozori modellarning farqli tonontari..	2
2	Moliya bozorining Anglosackson modeli.	Moliya bozorini modellasshing mohiyati va rahamiyati. Moliya bozori modelлari. Qimmatli qog'ozlarning bozorda joylashtirish xususiyatları. Qimmatli qog'ozlar bozori orqali moliyalashirish. Bank modeli. Moliya bozorining anglosaksion modeli. Ausayderik modeli. Moliya bozorining islam modeli.	Nemis modelining xususiyatları. Moliya tizimi. Moliya bozorining aloddida xususiyatları. Bank kreditlari yordamida moliyalashirish. Mamlakatimiz moliya bozorining rivojanish modeli va istibboldi.	2
3	Moliya bozorining Kontinental (nemis) modeli.	Pul bozorining iqisodiy mohiyati. Pul bozorining vujudega kelishi. Pul bozorining qo'llanish hususiyatları. Pul bozori ishitrokhchilar. Davlat, tijorat banklari, korxonalar va boshqalar pul bozori ittirokchisi sifatida. Pul bozori instrumentlari: davlat qisqa muddatli qimmatli qog'ozani, qayta soib olinuvchi shartnomalar, depozit sertifikatlari, tijorat qog'ozni va boshqalar.	Pul bozorining iqisodiy mohiyati. Pul bozorining vujudega kelishi. Pul bozorining qo'llanish hususiyatları. Pul bozori ishitrokhchilar. Davlat, tijorat banklari, korxonalar va boshqalar pul bozori ittirokchisi sifatida. Pul bozori instrumentlari: davlat qisqa muddatli qimmatli qog'ozani, qayta soib olinuvchi shartnomalar, depozit sertifikatlari, tijorat qog'ozni va boshqalar.	2
4	Pul bozori	Davlat qisqa muddatli qimmatli qog'ozlarning diskont stavkalari. Pul bozori instrumentlari daromadligi va risklik darajasi. Respublikamizda pul bozori amal qilish mexanzimi. Pul bozorida qisqa muddatli kreditlarning ajratilish taribi	Davlat qisqa muddatli qimmatli qog'ozlarning diskont stavkalari. Pul bozori instrumentlari daromadligi va risklik darajasi. Respublikamizda pul bozori amal qilish mexanzimi. Pul bozorida qisqa muddatli kreditlarning ajratilish taribi	2
5	Pul bozori	Obligatsiyalar moliya bozorining muhim instrumenti. Obligatsiyalar emittentari. Obligatsiyalar tasnifi. Davlat obligatsiyalari. Municipal obligatsiyalar. Korporativ obligatsiyalar va ulurni muomalaga chiqarish shartlari.	Obligatsiyalar moliya bozorining muhim instrumenti. Obligatsiyalar emittentari. Obligatsiyalar tasnifi. Davlat obligatsiyalari. Municipal obligatsiyalar. Korporativ obligatsiyalar. Obligatsiyalar qiymati va daromadligi.	4
6	Obligatsiyalar bozori	Xorijiy obligatsiyalar. Muddatiga ko'rva obligatsiyalar turli. Joylashtirish shakliga kura obligatsiyalar turli. Ko'pon to'lovlariغا kora obligatsiyalar turli. Ta minlangan va ta'mintannagan obligatsiyalar. Konvertatsiyaluvchi obligatsiyalar. Obligatsiyalar qiymati va daromadligi.	Xorijiy obligatsiyalar. Muddatiga ko'rva obligatsiyalar turli. Joylashtirish shakliga kura obligatsiyalar turli. Ko'pon to'lovlariغا kora obligatsiyalar turli. Ta minlangan va ta'mintannagan obligatsiyalar. Konvertatsiyaluvchi obligatsiyalar. Obligatsiyalar qiymati va daromadligi.	2
7	Obligatsiyalar bozori	Ozbekistan obligatsiyalar bozoridaagi holat.	Ozbekistan obligatsiyalar bozoridaagi holat.	2
8	Aksiyalar bozori	Aksiyalar va ularning qo'llanishi hususiyatları. Oddiy va imtiyozi aksiyalar. Konveratsiyaluvchi imtiyozi aksiyalar. Aksiyalar aksiyadorki jamiyatlar faoliyatining asosi sifatida. Aksiyalar bozori uzinga hos hususiyatları.	Aksiyalar va ularning qo'llanishi hususiyatları. Oddiy va imtiyozi aksiyalar. Konveratsiyaluvchi imtiyozi aksiyalar. Aksiyalar aksiyadorki jamiyatlar faoliyatining asosi sifatida. Aksiyalar bozori uzinga hos hususiyatları.	4

IV.Fan tarkibi. (Ma'reza mashg'ulotlari)

9	Aksiyalar bozori	Aksiyalar emitenlari. Aksiyalar chikarish to'g'risida qator qabul qilish. Aksiyalarni joylashirish. Aksiyalarni nominal qiymati va bozor sohibi. Aksiyalar doromadiligi. O'rzbekiston aksiyalar bozori holasi.
10	Hosilaviy qimmatli qog'ozlar bozori	Hosilaviy qimmatli qog'ozlarning iqisodiy mohiyati va ularning or'ziga hos xususiyatlari. Hosilaviy qimmatli qog'ozlar moliya bozori instrumentlari sitatida. Hosilaviy qimmatli qog'ozlarning funksiyalari. Xosilaviy qimmatli qog'ozlar - turlari. Forvard shartnomalar. Fyuchers shartnomalarini va turlari. Opstion shartnomalar. Opstional opstionallar. Amerika opsoniplari. Yevrope opsoniplari. Opstional turjicha bazaviy aktivlari. Svoplar iqfisodiy mohiyati. Svoplar turjichi. Valyuta svop qo'llanish xususiyatlari.
11	Ipoteqa qimmatli qog'ozlar bozori	Ipoteqa. Ipoteqa krediti. Ipoteqa qimmatli qog'ozlari. Ipoteqa va ipoteqa kreditlari amaliyotini moliyaviy ta'minlash. Ipoteqa qimmatli qog'ozlari tasnifi va tafsifi. Ipoteqa obligatsiyalarini muonmalaga chiqarish vajoylashirish.
12	Ipoteqa qimmatli qog'ozlar bozori	Ipoteqa - bozori modellari va qo'llanish xususiyatlari. An amary model (bita bosqichli, yevrope modelni o'ziga xos xususiyatlari. Ipoteqa bozorining ikki bosqichli amerika modeli amal kilish mexanizmi. Suda-jamnarma modeli qo'llanishi. Respublikamizda va xorijiy mamlakattarda ipoteqa bozori amaldagi xolati.
13	Xorijiy valyuta bozori	Xalqaro valyutalar bozori vujudga kelishiga ob'ektiv zarurat. Xorijiy valyutalar bozori taskhilay jixalari. Valyuta ayriboshlash kurslari va ularni aniqlash. Xalqaro valyuta bozoridagi ayriboshlash kurslarining belgilanishi. FOREX aifzalliklari va kamchiliklari. Valyuta bozoridagi savdoni amalga oshirish tartibi. Valyuta zahiralari.
14	Qimmatbaho metallar bozori	Qimmatbaho metallar bozori xususiyatlari. Valyutalar buyicha oltin standarti. Bekor qilinmacha qimmatbaho metallar bozori rivjalari. Qimmatbaho metallar bozori ishlirketlari: qazib oluvchi sanou korxonalar, qayta ishlouchi sanou korxonalar, birjalar, investorlar, banklari, professional vestitechilar.
15	Qimmatbaho metallar bozori	Oltin bozori amal qilish mexanizmi. Xalqaro oltin bozortari markazlari. Qimmatbaho metallar saudsida hosilaviy instrumentlari qo'llanishi. Oltin buyicha svoplar turlari: vakt bo'yicha svop (moliyaviy svop), metallning sifati bo'yicha svop, joylashgan joyiga ko'ra svop. Jahan moliyaviy-iqisodiy inqizolzalar sharoitida oltin savdosi.
Jami V-semester bo'yicha		30
2- modul. Moliya bozori amaliyoti		VII semester

16	Davlat qimmatli qog'ozlar bozori	Davlat qimmatli qog'ozlar iqisodiy modiyati va qullanish xususiyatlari. Davlat qimmatli qog'ozlar turlari. Davlat korxonalarining qimmatli qog'ozlar bilan amalga oshinuvchi operatrigiyalari. Davlat obligatsiyalari. Suveren yevrobondolar. Davlat qimmatli qog'ozlarining daromatiligi va riskilik dairajasini bahsalash.
17	Xalqaro qimmatli qog'ozlar bozori	Xalqaro qimmatli qog'ozlar iqisodiy modiyati va qullanish xususiyatlari. Xalqaro qimmatli qog'ozlar turlari. Xalqaro akqiyalar va obligeqiyalar. Yevroaktsiyalar. Yevrobilbiqaqiyalar. Qisqa muddatli yevroqog ozlar. Yevrodepozit serifikatlar. Depozitlar tilxattar.
18	Xalqaro qimmatli qog'ozlar bozori	Amerika depozitar tilxattari. Global depozitar tilxattar. Xalqaro qimmatli qog'ozlar savdosi tasnifotilchilari. Xalqaro qimmatli qog'ozlari chiapriniga emiteniga qiyuladijan talablar. Xalqaro qimmatli qog'ozlar savdosini amal qilish mexanizmi. Xalqaro qimmatli qog'ozlar bozori amal qilish mexanizmi. Xalqaro qimmatli qog'ozlari chiapriniga emiteniga qiyuladijan talablar. Xalqaro qimmatli qog'ozlar - atzalliklari va kamchiliklari. Mamlikatimizdegi emitenlari tomonidan xalqaro qimmatli qog'ozlar muonmalaga chiqarish.
19	Islom qimmatli qog'ozlar bozori.	Islom moliyasi mohiyati. Islom qimmatli qog'ozlari. Mushoraka (sheirkchilik) asosida moliyalashirish. Sukuk orqali kapital jalb qilish. Mamlikatimizda islom moliya moliya bozori rivojlantirish borasida qilinayotgan ishlar. Islom Bozori (IIFM).
20	Moliya bozorini taribga solish	Moliya bozorini taribga solisiga obyektiiv zarurat. Moliya bozorini taribga solish usullari. Moliya bozoridagi uzini uzi taribga solish. Moliya bozorini davlat tomonidan taribga solish. Moliya bozorini taribga solisida davlatning funkciyalarini.
21	Moliya bozorini taribga solish	Mamlikatimizda moliya bozorini taribga solish bo'yicha vakolatlari davlat organlari. Moliya bozorini taribga solishda megareregulyator qullanilishi. Moliya bozorini taribga solish bo'yicha Buyuk Britaniya va Germaniya tajribalari.
22	Moliya bozorining fundamental tahili	Moliya bozori tahlilining taskhilay xususiyatlari. Qimmatli qog'ozlar tahili. Moliya bozori fundamental tahili va e'tibor qaratadigan jihatlar. Fundamental tahili ga ta'sir etuvchi omillat. Emiteqtariy moliyaviy dolati fundamental tahili.
23	Moliya bozorining texnik taxibili	Moliya bozori texnik taxidlari. Moliya bozori taxidlida trendlar. Yapon shumitari turlari va modelari. Ayii ar va buqular jangi. Bozordagi uzeqishishlar dinamikasi. Pandemiya sharoitida moliya bozordagi uzeqishishlar taxidlari.
24	Moliya bozori risklari va portfelni boshqarish	Moliya bozori risklari: mohiyati, asosiy turlari va baholash usullari. Bozor risklari. Fond riski. Foiz riski. Valyuta riski. Tizimli risk va uni aniqlash indikatori.

Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va taysiyalar
(fan bo'yicha laboratoriya ishlari va kurs ishlari mo'ljalannagan)

Nº	Mavzular	Sohi
25	Moliya bozori risklari va portfelini boshqarish	Portfel nazariali: Markovichgacha va undan keyingi baholash usullari. Indeksiga bog'liq portfel samaradorlik mezonii. Moliya bozori risklarini pasaytirish va oldini olish imkoniyatlari
26	Fond birjaları	Fond birjasi funkqiyalari va taslikiliy tuzilmasi. Fond birjasi faoliyat principi. Fond birjasi infrauzilmasi va birja savdolari ishtirokchilari. Fond birja savdolari mexanizmi. Birja aukqioni turlari.
27	Fond bozori professional ishtirokchilari	Investiqiya vostachisi, investiqiya masladatchisi, investiqiya fondi, investiqiya aktivlarini istonchli boshqaruchi, transfer-taslikotchi, dilerlar, market-meykettar va brokerlar. Qimmatli-qog'ozlar depozitariysi faoliyat mexanizmi. Toshkent RFB. YELSISS-SAVDO.
28	Hisob-kitob-kiring palatasi.	Hisob-kitob kiring palatasi (P) instituti vazifalarini.Kiring Kiring elektron tizimi. Fond bozori professional ishtirokchisi sitatida fond birjasidagi faoliyati. Savdolarni taskilil etish va amalga oshirish. Faoliyatining xuquqiy asoslari.
29	Moliya bozorida banklar va nobank kredit institutlari	Moliya bozorida banklarning ishtiroki. Tijorat banklari emtient sifatida. Banklarni tomonidan muomalaga chiqariladigan moliyaviy instrumentlar. Banklarni moliyaviy vostachishlar va savdo taslikotchilari sifatida. Banklarning faol investor sifatidagi faoliyati. Moliya bozorida nobank kredit institutlari. Pul bozorida nobank kredit institutlari faoliyat mexanizmi. Mikrokrediti taslikotlari va lombardlarning moliya bozordagi faoliyati xususiyatlari. Investiqiya fondlarining iqtisodiy miyniyati va yuzaga kelishi. Investiqiya fondlarining bozor sharoitidagi adamiyati altari. Xorijiy amalyotda investitsiya fondlari taslikiliy tuzilmasi. Manlikatimizda kollektiv investiqiyalash amaliyotining taslikiliy-xuquqiy asoslari. Investitsiya fondlarini davlat ro'yxatidan ukazaish taribi. Investiqiya fondlari investiqiya portfelini diversifikasiyalash. Manlikatimizda investiqiya fondlari faoliyatining amalyi jidatari. Pay fondlari taskiliy atari va faoliyat taribi.
30	Investitsiya va pay fondlari	Jami VI-senestr bo'yicha Jami 60
		Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akadem guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi lozin. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tlishi, mos ravishda pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.
		Amaliy mashg'ulotlari taskilil etish bo'yicha kafedra professor-o'qituvchilarini tomonidan ko'retma va taysiyalar ishlab chiqiladi. Unda tabular asosiy 'ma'rura mavzular bo'yicha o'legan bilim va ko'nikmalarini amaly masalar echish orqali yanada boy itadilar. Shuningdek, darslik va o'quv qo'llamalar asosida tababal bilmlarini mustaxkamishga erishish, targ'uming materiallardan faydalaniш, ilmiy maqolalar va tezislarni chop etish orqali tababal bilimini oshirish, masalar echiш, mavzular bo'yicha ko'rgazmali qurollar tayvorlash va boshqalar taysiya etiladi
		Jami 30
		Jami 60

Laboratoriya mashg'ulotlari. Laboratoriya mashg'ulotlari rejalashtirilinagan.

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Talaba mustaqil ishining asosiy maqsadi – o'qituvchining rahbarligi va nazoratida muayyan o'quv ishlarini mustaqil ravishda bajarish uchun bilim va ko'nimalani shakllantirish va rivojlanirish.

Talaba mustaqilishni tayyorlashda muayyan fanning xususiyatlarini hisobga oлган holda quyidagi shakllardan foydalanimish tavsivi etiladi:

- darslik va o'quv qo'llammalar bo'yicha fan boblari va mavzularini o'rganish;
- tarqatma materiallar bo'yicha ma'ruzalar qismini o'zlashtirish;
- maxsus adabiyotlar bo'yicha fanlar bilmlari yoki mavzulari ustida ishish;
- yangi texnikalamni, apparaturlarini, jarayonlarni va texnologiyalarni o'rganish;
- talabaning o'quv-ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarish bilan bog'iq bo'lgan fanlar bo'limlari va mavzularini chiqur o'rganish;
- faol va muammoli o'qitish uslubidan foydalantiladigan o'quv mashg'ulotlari;
- masofaviy (distansion) ta'lim;
- referatlar yozishini standart talablarga mos ravishda va hisoblash texnikasidan foydalanimustaqi bajarisini o'z ichiga oladi.
- ilmiy maqola, anjumanga ma'rura tayyorlash va h.k..

V. Tavsiya etliboygan mustaqil ishlarning mavzulari:

1-modul. MOLIYA BOZORINING UMMUMIY ASOSLARI

1. Molija bozorida amalga oshiriladigan bitim va operasiyalar;
2. Molija bozorining iqtisodiyotdagi adamiyati va umni;
3. Bazavij (qaz va ulush munosabatlarini ifodalovchi) qimmatli qog'ozlar;
4. Posilaviy qimmatli qog'ozlar (derivaativlar);
5. Molija bozori indikatorlarini baholash;
6. Sugurta va pensiya fondlarining molija bozorlaridagi faoliyat;
7. Banklarning molija bozorlaridagi faoliyat;
8. Investitsiya institutlarning molija bozorlaridagi faoliyat;
9. Davlat molija institutlarning molija bozorlaridagi faoliyat;
10. Xalqaro molija institutlaining molija bozorlaridagi faoliyat va roli;
11. Kriptovalyutalar bozori: iqtisodiy adamiyati va rivojlanish bosqichlari;
12. Fond birlarining faoliyati;
13. Elektron savdo iizimlarning faoliyati;
14. Molija bozori risklari, ularni baholash va boshsarish;
15. Investitsion portfellarni shakllantirish, baholash va boshsarish;
16. Molija bozorini davlat tomonidan tariblishtirish (muvoofi ash-trirish va nazorat qilishi);
17. Uzini uzi muvoofi ashtruvchi institutlar faoliyati;
18. zbekistonda molija bozorini muvoofiqlashtirish va nazorat qilish mexanizmlari;
19. Moliyaviy global shuruda xalqaro molija bozorlarining roli;

VI. Talabalar bilimini baholash mezonlari va kreditarni olish uchun talablar

Fanga oid nazarli materiallar ma'rura mashg'ulotlarini ma'ruzalarda ishtirok etish va kredit-modul platformasi orqali ma'ruzalarni mustahkamlash hamda belgilangan test savollariga javob berish orqali amalga oshiriladi.

Analaly va laboratoriya mashg'ulotlari bo'yicha amaliy ko'nimalari hossil qilish va o'zlashtirish mashg'ulotlarga to'liq ishtirok etish va modul platformasi orqali topshirilgani bajarish natijasida nazorat qilinadi.

Mustaqil ta'lim mavzulari modul platformasi orqali berilgan mavzular bo'yicha topshirilgani bajarish (test, referat va boshqa usullarda) bajariladi.

Fan bo'yicha talabalar test usulida oraliq nazorat va og'zaki (yoki test) usulida yakuniy nazorat topshiradilar.

Talabalar bilimi O'zbekiston Respublikasi OO'MTVning 2018 yil 9 avgustdagisi 9-2018-sondan buyrug'i bilan tasdiqlangan "Olly" ta'lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risidagi Nizom" asosida bahanasidi.

Talabalarning bilimi quyidagi mezonlari asosida:

- talaba mustaqil xulosa va qator qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, mustaqil mushohada yuritadi, oлган bilimini amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytil beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda — 5 (a'llo) baho;
- talaba mustaqil mushohada yuritadi, oлган bilimini amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, tasavvurga ega deb topilganda — 4 (yaxshi) baho;
- talaba oлgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytil beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda — 3 (qoniqarli) baho;
- talaba fan disturini o'zlashtirishagan, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunmaydi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega emas deb topilganda — 2 (qoniqarli) baho bilan baholandi.
- Yakkuniy nazorat turini o'kazish va mazkur nazorat turi bo'yicha talabaning bilimini baholash o'quv mashg'ulotlari olib borinagan professor-o qituvchi tomonidan amalga oshiriladi.
- Fan dasturida berilgan baholash mezonlari asosida fanni o'zlashtirishagan talabalariga tegishli ta'lim yo'nalishi (magistratura mutaxassisligi) o'quv rejasida ushbu fanga ko'rsatilgan kredit beriladi.

VII. Asosiy va qoshinchcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbalari

Asosiy adabiyotlar:

1. Эмбирзяев С.Э. ва бошчапар. "Мони бозори". Дарсник.-Т.: "Инвест-молия", 2019. -

324 6. 2.Mishkin F.S., Eakins S.G. Financial markets and institutions. 9 thdition. — Pearson, 2018. — 694р.

3. Эскендеров М.А., отв. ред. Зюкова Е.А. Международный финансовый рынок. — Учебник и практикум для бакалавриата и магистратуры. — Москва : Издательство Юрайт, 2018. — 453 с.

4. А.Таберникупов, Я.Кондран. Блокчейн на практике. — Н. «Альпина Паблишер», 2019. — 260 б.

5. А.Лебедева. Цифровые технологии в финансовой сфере (на примере криптовалют). Независимый или осознанный выбор Российской Федерации: монография. — Москва: Проспект, 2019. — 120 с.

6. Скиннер, Крис. Человек шифровой. Четвертая революция в истории человечества, которая затронет каждого / Крис Скиннер; пер. с англ. О. Сивченко; (науч. Ред. К.Щеглова). — М.: Мани, Иванов и Фербер, 2019. — 304 с.:ил.

Qo'shimch adabiyotlar:

7. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalqimiz bilan birga quramiz. — Toshkent: "O'zbekiston", 2017. — 488 6.
8. S.Gulomov va boshq. Raqamli iqtisodiyotda blokcheyn texnologiyalar. -T.: "I'tisod-Moliya", 2019. - 447 6.
9. Susanne Chishti, Janos Barberis. The FinTech Book. The Financial Technology Handbook for Investors, Entrepreneurs and Visionaries. UK: Wiley, 2016. — 315 p.
10. Mark Graham. Digital economies at global margins. — USA: International Development Research Centre, 2019. — 390 p.

Axborot manbalari:

1. www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
2. www.mf.uz - O'zbekiston Respublikasi Moliya Vazirligi rasmiy sayti.
3. www.cbu.uz - O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki rasmiy sayti.
4. www.stat.uz - O'zbekiston Respublikasi Davlat Statistika Qo'mitasi rasmiy sayti.
5. www.openbudget.uz - O'zbekiston Respublikasi "Ochiq byudjet" portali.
6. www.scopus.com - xalqaro ilmiy ma'lumotlar bazasi.